

**Temadag om “Fossilfritt flyg 2045”
Finansierat av Energimyndigheten**

Tankar för flytande vätgas (LH2-Tanks)

Robin Olsson

robin.olsson@ri.se

Avd. Polymerer, fibrer och kompositer
RISE, Mölndal

Webinarium 2023-01-13

Bakgrund

Fossilfria flygmotorer kräver energilagring med **låg vikt** och **hög energitäthet**

Elmotorer

Batteridrift: tunga och med begränsad räckvidd

Bränsleceller: kan drivas med **vätgas**, men är relativt tunga

Förbränningsmotorer

Biobränsle: som fossilt bränsle men något lägre energitäthet

Vätgas: hög energitäthet per kg, men orimlig volym om den inte hålls *flytande*

Tankar för väte/vätgas

Kolfiberarmerad plast ger lägsta möjliga vikt

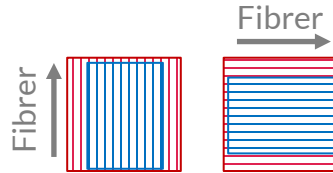

Utmaningar

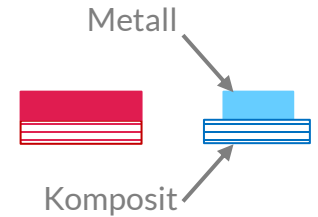
Flytande vätgas måste förvaras vid -253°C (kryogen temperatur = "kryotemp")
Kompositer tillverkas vid $50\text{-}180^{\circ}\text{C}$ $\Rightarrow$ temperaturskillnader på $>300^{\circ}$

Stora temperaturskillnader

Ger stora inre spänningar i kompositlaminat med fibrer i olika riktningar

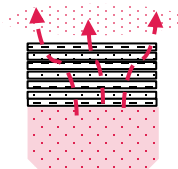

Ger stora spänningar i fogar mot andra material

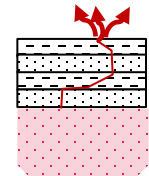

Vätgasmolekyler är mycket små

Molekylerna diffunderar med tiden genom de flesta material

Molekylerna diffunderar snabbt genom öppna sprickor

Mikrosprickor kan undertryckas genom användning av tunna kompositskikt ($<0.1\text{ mm}$)

Projektet "LH2-Tanks"

Tvåårigt projekt om tankar i kolfiberarmerad plast för flytande väte (2021-2023)

Parter: RISE, Oxeon, Konvegas, Chalmers, Linköpings Universitet

Provning

Materialprov vid
-253°C (LH2) hos INTA

Materialprov vid
-150°C (LN2) hos RISE

Cyklisk tankprovning med LN2 i
bunker hos INTA CAES

Resultat från projektet hittills

- Största utmaningen är temperaturspänningar och inte gastrycket
- Kombination av olika material (lim, metall och komposit) bör minimeras
- Materialegenskaperna ändras olinjärt med temperaturen och är helt annorlunda vid -253°C
- Våtlindning av kompositer ger variation i egenskaper som måste beaktas i dimensionering
- Mikrosprickor vid cyklisk temperaturlast kan undertryckas med tunna kompositskikt